

Zaburzenia zmysłów dotyku, słuchu, wzroku

Gdy dziecko pojawia się na świecie, uczy się odbierać swoje ciało i świat, który je otacza. Uczy się w nim poruszać, uczy się, co oznaczają poszczególne dźwięki, jak mówić i jak sobie radzić z siłami fizycznymi – grawitacją. Otrzymuje mnóstwo bodźców.

Aby je prawidłowo odbierać i wykorzystywać, musi w sobie rozwinąć integrację sensoryczną. Dzieci, które z różnych przyczyn ominęły część procesu integrowania sensorycznego bodźców, często ujawniają to swoim zachowaniem.

Istnieją pewne zasady rozwoju dziecka, które w większości dotyczą podejmowanych aktywności. Każde dziecko rozwija się swoim tempem, ale do siódmego roku życia powinno osiągnąć integrację sensoryczną, ponieważ stopniowo uczy się organizować bodźce w swoim mózgu, odczytywać ich znaczenie, skupiać uwagę na pewnych bodźcach, a ignorować pozostałe.

Zmysł dotyku

Dotyk jest niezwykle istotny zarówno w okresie niemowlęcym, jak i na późniejszych etapach rozwoju. Niemowlę potrzebuje fizycznego kontaktu z rodzicem – mózg musi odpowiednio zinterpretować bodźce dotykowe, by dziecko nawiązało pierwszą więź uczuciową. Przywiązanie emocjonalne ma przede wszystkim naturę dotykową. Wiąż jest źródłem pierwszych doświadczeń siebie jako istoty, a przetwarzanie dotykowe to podstawowe źródło poczucia bezpieczeństwa.

Obronność dotykowa powoduje reakcję awersyjną lub nadwrażliwość na dotyk. Jest poczuciem dyskomfortu, stresu, pragnienia ucieczki od bodźców. Układ nerwowy jest

Lista reakcji dziecka sygnalizujących obronność dotykową.

- Nie lubi przytulania, dotykania, reaguje tak, jakby było to bolesne i nieprzyjemne.
- Reaguje nadmiernie na niespodziewany dotyk.
- Nie lubi dotykania nowych i różnych faktur.
- Preferuje pewne rodzaje materiałów i ubrań.
- Unika używania rąk.
- Nie lubi lekkiego dotyku, a preferuje mocny.
- Woli dotykać, niż być dotykane.
- Pociera dotknięte miejsca.
- Nie lubi zabaw w piasku, malowania dłońmi.
- Nie lubi być rozebrane.

- Woli kąpać się w wannie niż pod prysznicem.
- Chodzi na palcach.
- Nie lubi chodzić boso.
- Jest wybiórcze pokarmowo (odmawia pewnych rodzajów jedzenia, wypluwa pokarm itp.).
- Nie lubi mycia twarzy, głowy, czesania, obcinania paznokci, mycia zębów, czyszczenia uszu, nosa.
- Gryzie przedmioty, zaciska i zgrzyta zębami, w nadmiernym stopniu macha rękami, klaszcze, podskakuje.
- Nadmiernie się drapie, szczypie, uderza głową, ciągnie się za włosy, gryzie się w rękę (zachowania autostymulacyjne).

wówczas pobudzony, co wiąże się z frustracją w momencie, gdy istnieje potencjalne ryzyko dotykowego kontaktu. Części ciała szczególnie wrażliwe dotykowo to szyja, przedramiona, twarz oraz stopy.

Dzieci z tymi nieprawidłowościami lubią być dotykane bardzo mocno. Często szukają nadmiernego kontaktu. Obijają się o rodziców, przedmioty, rówieśników. Bywają postrzegane jako niegrzeczne, mają silną potrzebę poczucia swojego ciała. Często nie reagują płaczem na bodźce wywołujące ból.

Zmysł wzroku

Wzrok jest jednym z ważniejszych zmysłów, jakimi dysponuje człowiek. Dostarcza zdecydowaną większość informacji, jest bardzo ważny w nawiązywaniu więzi i relacji, jak również odbieraniu emocji innych osób. Niemowlę położone na brzuszku podnosi głowę i utrzymuje ją po to, by patrzeć na świat, wyciąga ręce w kierunku zabawek, pełza do nich, raczkuje. Wzrok zachęca do eksploracji i motywuje do działania.

W dzisiejszych czasach w wielu rodzinach dominuje wychowanie telewizyjno-komputerowe. Dzieci instynktownie wybierają aktywności, których potrzebują. Mają problemy z fuzją – wytrzymałością oczu na zmęczenie. Dłuższy

wysiłek wzrokowy jest utrudniony i dlatego mają problemy z usiedzeniem w miejscu. Często przypadłość, jaką jest choroba lokomocyjna, to również zaburzenie widzenia.

Kolejnym problemem są zaburzenia konwergencyjne – dzieci wówczas nie lubią czytać, pisać i są nadpobudliwe. Trzeba im dostarczyć więcej propriocepcji (czucia głębokiego) oraz ustabilizować ciało. Często dzieci z obniżonym napięciem mięśniowym mają większą męczliwość wzroku, wówczas koncentrują się na obwodzie, szukając tego napięcia. Dzieci z zaburzeniami widzenia należy konsultować u ortoptysty.

Zmysł słuchu

Układ słuchowy blisko współpracuje z układem przedsionkowym. W związku z tym terapeuci integracji sensorycznej interesują się też problemami ze słuchem i mową.

Oto lista reakcji dziecka wynikających z zaburzenia przetwarzania słuchowego.

- Sprawia wrażenie, że nie rozumie, co się do niego mówi.
- Myli podobnie brzmiące słowa.
- Ma problem z dokładnym powtórzeniem słów, zdań.
- Dobrze słyszy w ciszy, ale gubi się lub denerwuje w hałasie.
- Ma problemy z lokalizacją źródła dźwięku.
- Ma problem z podzielnością uwagi.
- W trakcie zajęć grupowych się wyłącza.
- Przekrzywia głowę w trakcie słuchania.
- Mówi monotonnym lub wyjątkowo donośnym głosem.
- Sprawia wrażenie wyczułonego na hałas i czasami słyszy rzeczy, których inni nie słyszą.
- Wydaje się przytłoczone lub rozkojarzone.
- Dziecko z niewłaściwym przetwarzaniem słuchowym mimo prawidłowego słuchu fizjologicznego sprawia wrażenie, że nie słucha. Dzieci z takim zaburzeniem nieprawidłowo odbierają i przetwarzają informacje. Stymulacja słuchowa podczas terapii ma na celu poprawę zdolności słuchania.

AUTYZM - NIE TRACĆ CZASU!

Punkt Przedszkolny dla dzieci z autyzmem Warszawa Ursynów

Zapraszamy dzieci w wieku od 2,5 do 6 lat

ZAPEWNIAMY:

- Wykwalifikowaną kadre
- Codzienną terapię indywidualną i grupową
- Nauczanie zgodne z podstawą programową MEN
- Realizację Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka (WWRD)
- Wyżywienie z uwzględnieniem zalecanych diet
- Własny plac zabaw

OFERTA TERAPEUTYCZNA:

- Terapia pedagogiczna
- Terapia psychologiczna
- Terapia logopedyczna
- Terapia ręki
- Trening umiejętności społecznych
- Zajęcia psychoruchowe z elementami integracji sensorycznej

BEZPŁATNE
konsultacje i szkolenia rodziców!

GRUPA WSPARCIA
dla rodzin dzieci z autyzmem!

INFORMACJE I ZAPISY:
tel. + 48 505 868 502
www.effectis.edu.pl

Przyjmujemy dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

Wszystkie zmysły powinny ze sobą harmonijnie współpracować, ponieważ ułatwiają funkcjonowanie w wielu aspektach życia.

Warto wiedzieć!

U dzieci z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, m.in. ze spektrum autyzmu, obserwuje się również osłabione pod wieloma względami przetwarzanie sensoryczne. Dzieci z autyzmem i zaburzeniami pokrewnymi nie rejestrują wielu bodźców z otoczenia, a tym samym nie mogą ich zintegrować – słabo rejestrują informacje słuchowe, więc mogą się u nich pojawiać

ograniczone możliwości językowe. Zaburzenia czucia głębokiego i przedsionkowego powodują zakłócenia rozwoju prawidłowego schematu własnego ciała.

Aby pomóc dzieciom ze spektrum autyzmu lepiej funkcjonować w życiu codziennym, rodzice często decydują się na terapię integracji sensorycznej. Dodatkowo ważnym aspektem każdej terapii jest współpraca specjalisty z rodzicem oraz realizacja zaleceń w środowisku domowym.

Terapeuta integracji sensorycznej prezentuje zestaw aktywności, które mają usprawnić funkcjonowanie dzieci z wyżej wymienionymi zaburzeniami. Wielozmysłowe oddziaływanie ma na celu uzyskanie prawidłowego przetwarzania bodźców sensorycznych. ■

Agata Poprawa

certyfikowany terapeuta
i diagnosta integracji sensorycznej
Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Effectis”
Terapeutyczna placówka dla dzieci z autyzmem
ul. Pod Lipą 1, lok. nr 2, Warszawa-Ursynów
www.effectis.edu.pl

